

Ankeanoloinen Unkari

Olin ensimmäistä kertaa Unkarissa vuonna 1983. Venäläisten raukkamaisesta miehityksestä vuonna 1956 oli ehtinyt kulua jo yli miesmuisti, mutta unkarilaiset eivät olleet unohtaneet. Maata oli johtanut pitkään paikallinen kekkonen, toveri Kadar, monen mielestä polvillaan, mutta kuitenkin taitavasti vapaampia ja parempia oloja kohti.

Olot olivat tiukat ja kuri kovaa, mutta kuitenkin kansan elintaso oli kohtalainen muiden samaan leiriin kuuluvien maiden joukossa. Parhaiten sen turisti tunsii siitä, etteivät nailonit käyneet kaupaksi eivätkä rahanvaihtajat olleet joka hetki niskassa. Hyvää ja maukasta ruokaa sai, ja kauppahalli oli täynnä lihaa.

Unkarin taival kulki kuin luonnostaan kohti Berliinin muurin murtanutta luhistumista. Oikeastaan tilanne laukesi Unkarissa, joka ei enää estänyt pakolaistulvaa länteen.

Unkarissa säädettiin jo vuonna 1988 laki osakeyhtiöistä, niin sanottu ryöstölaki, joka johti tilanteeseen, että vanhat kommunistit saivat hyvät asemat talouselämässä. Käärivät kermat päältä. Osasivat homman. Sitähän ne olivat tottuneet kaiken aikaa tekemään. Tämä aiheutti katkeruutta ja vaikeuttaa talouden tervettä kehitystä vieläkin.

Unkari ei valitettavasti ole pysynyt kovan kilpailijansa Tsekin tahdissa. Valtion omaisuuden yksityistäminen on ollut hankalaa. Valtionyriytyksistä on vieläkin lähes puolet yksityistämättä. Inflaatio on toistakymmentä prosenttia, eikä forintilla ole uskottavuutta.

Palloilin taas muutamat päivät sukulaiskansan keskuudessa. Menneisyyttä voidaan aina syyttää, mutta on muussakin suhtautumisessa korjaamista. Kadut, jopa kirkon portaat, ovat koiranpaskassa. Paikat ovat siivottomassa kunnossa. Ihmiset eivät juuri noteeraa toisiaan eivätkä katso silmiin saati sitten hymyile. Tältä kantilta katsoen olemme sukulaisia.

Vanhempänä saksaa puhuvana starana minulla ei ole siellä kovinkaan vaikea tulla toimeen ikäisteni kanssa, mutta nuorten kyky on vaatimatonta. Kovasti täytyy panostaa kielitaitoon ja kanssakäymiseen unkarilaistenkin.

Unkarissa on Euroopan teollistuneiden maiden alhaisin miesten elinikä. Osaltaan sitä on alentamassa lähes maailman korkein itsemurhatehous. Unkari on viljavaa maata, jossa kasvavat hyvin kaikenlaiset hedelmät ja vihannekset. Terveellistä sapuskaa on siis yllin kyllin ja halvalla kaikkien saatavilla. Mutta unkarilainen ruoka on älyttömän suolaista, ja monet lisäävät vielä suolaa edes maistamatta. Unkarissa tupakoidaan myös runsaasti ja kaikkialla. Tupakointikielloilla ravintoloissa ja julkisissa paikoissa ei juuri ole mitään virkaa.

Alakuloisesta nykytilanteesta huolimatta tervetuloa vaan EU:iin!

pajen